

eller genom särskild författning meddela sådan bestämelse, att en hvar, som önskar idka handel eller annan rörelse, hvaröfver bok hållas bör, skall, innan han dertill vinner rättighet, förete intyg öfver inhemtad kännedom i bokföring.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles vördsamt

Stockholm den 26 Januari 1884.

And. Huss.

N:o 95.

Af Herr M. Dahn: Angående statens öfvertagande af så väl remontering vid kavalleriet som utredningspersedlars anskaffande samt anslag för sådant ändamål.

Då numera, i följd af under fjolåret inträffade händelser, lösningen af grundskatte- och försvarsfrågorna synes undanskjuten för en längre eller kortare tid, och följaktligen de bördor, rustningen medför, qvarstå i all sin olidlighet, desto förhatligare, som de äro af natur att ställa rusthållaren nära nog rättslös gent emot ryttare och befäl; så anhåller jag vördsamt, att Riksdagen ville besluta omsättning i penningar och fixering af åtskilliga rusthållsprestationer i enlighet med hvad här nedan sägs.

Remonteringen, på sätt den nu försiggår, är odisputabelt rusthållarens värsta onus. Ej nog med, att en skuldsatt rusthållare eller en fattig arrendator af ett rusthåll får på en gång och kanske ofta alldeles oförutsedt ut-

betala en efter hans förmögenhetsvilkor ganska känbar summa, men han kan till på köpet, i fall han råkat göra sig misshaglig hos vederbörande, få se ett halft eller helt tjog hästar blifva kasserade för sig. Han behöfver dock icke misströsta om att blifva utan remont. Det drager nog befälet försorg om, och nog får han äfven veta, hvad en sålunda inköpt häst kostar. Emellertid följer ingalunda deraf, att icke åtskilliga af de för honom kasserade hästarne några dagar efteråt approberas vid ett annat kavalleriregemente. Att rusthållaren icke lägger an hvarken på full- eller halfblod, utan söker skaffa mindre djerfva, men starka hästar, bör ej förundra någon, då rusthållaren vet, att en s. k. fin häst får han ej behålla hemma, utan skickas denna jemte mundering vanligtvis till skolorna, att der ridas af annan knekt, till föga fromma för rusthållarnes munderingspersedlar. För att åstadkomma en förnuftig och för så väl befäl och rusthållare som försvaret i och för sig gagnelig rättelse i det nuvarande oeffter rättighetssystemet beträffande remonteringen vid indelta rytteriet, har jag tänkt mig att, under antagande det en remont vid 3 à 4 år i vanliga fall kostar 700 kronor, och under förutsättning att den i allmänhet tjenar till 13:de och 14:de året d. v. s. ungefär 10 år, och *då* vanligtvis betingar ett pris af 200 kronor, rusthållaren borde erlägga en vakansafgift af 700—200, kronor, d. v. s. 500 kronor för 10 år räknadt, eller 50 kronor om året. Då skulle rusthållaren slippa ifrån dessa ledsamma trakasserier vid remonteringen, befälet sjelf få skaffa de hästar, som anses lämpliga för rytteriet och försvaret, och helt säkert en bättre stämning göra sig gällande emellan Sveriges allmoge och herrar officerare än den, som nu ger sig luft i, om jag så får säga, ständigt förnyade knektekontraktprocesser. Beträffande hästarnes utfodring, så, i och med här icke är fråga om någon rustningens afskrifning, anser jag den såsom hittills lämpligast kunna ega rum på rusthållet.

Hvad som jemte den omnämnda remonteringen utgör rusthållarens synnerliga bekymmer är skyldighet att hålla häst- och knektemundering. Den rusthållare, som är nog lycklig att hafva fått en ordentlig knekt, som derjemte icke är hvad man kallar befälsämne, slipper mestadels med en defekt på cirka 50 kronor, men den, som fått en knekt, som ligger på straffexercissqvadron hvart eller hvart annat år, eller haft oturen att få, hvad ofvanför nämndes, ett befälsämne, han får en allt utom angenäm erfarenhet af det utvecklade indelningsverket. Straffexercisen är väl egentligen mera ett sätt att straffa rusthållaren än knekten, och begagnandet af rusthållarens munderingspersedlar vid underbefälsskolorna har gifvit anledning till stort missnöje och till och med föranledt processer. Som bevis på, huru rusthållaren så godt som sig göra låter, söker befria sig från den extra utgiften, som nämnda skolor kräfva, kan jag icke underlåta att här införa några rader ur ett bref

från en rusthållare i min ort. "Knekt- och hästmunderingspersedlar tror jag kunna hållas för 50 kronor om året, med undantag för de rusthållare, som varit nog dumma att skaffa karl, som kan läras läsa, skriva och räkna; med ett ord ett befälsämne." Att få en armé sammansatt af Sven Dufvor kan nog vara bra, när det gäller att stå fast, der man ställer dem, men den blir må hända mindre användbar om man tar hänsyn till intelligens, rörlighet och förmåga att handla på egen hand, som nu för tiden fordras af så väl soldaten som hans befäl. Till andra olägenheter, som rusthållarnes skyldighet att hålla munderingspersedlar medför, hör äfven i vissa orter ett oförskämdt prejeri från knektens sida. Jag menar drickspenningsoväsendet. Utom den öfverenskomna lönen begär knekten till möten och dylikt s. k. "drickspenningar", som ingalunda få vara småstyfrar. Att protestera tjenar till ingenting, ty i så fall tar knekten dubbel revanch på defekten. Här står rusthållaren åter rättslös. Ty huru skulle han kunna bevisa, att karlen vårdslösat med munderingspersedlarne. På grund häraf och de skäl, som af en annan motionär äro i fråga om dessa persedlar anförda, får jag vördsamt föreslå, att Riksdagen för sin del beslutar:

1:o att staten öfvertager all blifvande remontering vid kavalleriet mot erhållande af en årlig vakansafgift af 50 kronor för hvarje helt rusthåll;

2:o att staten öfvertager jemväl alla utredningspersedlar för så väl häst som karl utan ersättning såsom motsvarighet mot 1869 års nedsättning i öfriga grundräntor;

3:o att anslå nödiga medel till nu nämnda förslags förverkligande.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 26 Januari 1884.

M. Dahn,

Riksdagsman för Oxie och Skytts domsaga.